

2014-05-09

โรคไวรัสตับอักเสบบี

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วยและระเบียบปฏิบัติ เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อโดยเจ้าหน้าที่แพทย์ควบคุมโรคติดต่อ

โรคไวรัสตับอักเสบบี คืออะไร

โรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นไวรัสชนิดหนึ่งที่ทำให้ตับอักเสบ และสามารถติดต่อทางเลือดและเพศสัมพันธ์

โรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นโรคที่พบทั่วโลก และพบมากในบางประเทศ

ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อทั้งหมดจะไม่แสดงอาการใด ๆ ของโรค ในกรณีโรคตับอักเสบบีแบบเฉียบพลัน

อาจมีอาการรู้สึกคลื่นไส้ เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ปวดทั่วท้อง ปวดเมื่อยตัวและมีไข้ นอกจากนี้อาจมีอาการคันระคายเคือง รวมถึงอาการตาเหลืองและตัวเหลือง (ดีซ่าน) ด้วยเช่นกัน

ผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อส่วนมากจะรักษาโรคนี้ให้หายขาดได้ภายในไม่กี่เดือน และจะไม่กลับมาติดเชื้ออีก

เด็กที่ติดเชื้อมีความเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อในระยะยาว (เรื้อรัง) มากกว่าผู้ใหญ่

ในกรณีติดเชื้อแบบเรื้อรังจะทำให้เป็นผู้แพร่เชื้อและอาจทำให้ตับถูกทำลายอย่างรุนแรงในระยะยาว

ดังนั้นผู้ป่วยที่ติดเชื้อแบบเรื้อรังควรติดต่อกับแพทย์ของตนเป็นประจำ

เนื่องจากอาจมีการรักษาที่เหมาะสมซึ่งช่วยลดความเสี่ยงตับถูกทำลายจากไวรัสได้ การพบแพทย์และการรักษาใด ๆ จะไม่เสียค่าใช้จ่าย

ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ซึ่งสามารถฉีดป้องกันทั้งก่อนได้รับเชื้อและภายใน 48 ชั่วโมงหลังได้รับเชื้อ

การติดต่อของโรค

โรคไวรัสตับอักเสบบี สามารถติดต่อทางเลือดที่ติดเชื้อผ่านเยื่อเมือกหรือแผลที่ผิวหนัง

นอกจากนี้โรคไวรัสตับอักเสบบียังสามารถติดต่อทางเพศสัมพันธ์อีกด้วย

ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์/สัมผัสทางเพศทุกรูปแบบ

การติดเชื้ออาจเกิดขึ้นได้เมื่อสัมผัสใกล้ชิดกับบุคคลในครอบครัว แม่ที่ติดเชื้ออาจแพร่เชื้อสู่ลูกในขณะคลอดได้

การใช้เข็มฉีดยาและอุปกรณ์ร่วมกับผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีที่ใช้สารเสพติดแบบฉีด

ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อนี้ด้วย การแพร่เชื้อสามารถป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการฉีดวัคซีน

บุคคลในครอบครัวและบุคคลใกล้ชิด (คู่นอน) ของผู้ป่วย ที่จำเป็นต้องได้รับการฉีดวัคซีน

จะได้รับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคนี้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ไวรัสตับอักเสบบีไม่ติดต่อผ่านทางใด

โรคไวรัสตับอักเสบบีจะไม่ติดต่อผ่านการกอด จูบ หรือน้ำตา และจะไม่ติดต่อผ่านทางอุจจาระ ปัสสาวะ หรือใช้ห้องน้ำน้ำมูกที่ไม่มีเลือดปนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้เลือดบนผิวหนังที่ไม่มีแผลก็ไม่เสี่ยงที่จะติดเชื้อ

2014-05-09

การประกอบอาชีพ

โดยปกติการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี จะไม่เป็นข้อจำกัดในการประกอบอาชีพหรือการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามอาจจะได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดในเรื่องงาน การฝึกอบรม หรือการร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ถ้าหากมีความเสี่ยงที่จะเกิดการแพร่เชื้อ

การตั้งครรภ์และคลอดบุตร

หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคนี้ สามารถถ่ายทอดเชื้อให้ลูกในขณะคลอดได้ ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์ทุกคนจะได้รับบริการตรวจหาโรคไวรัสตับอักเสบบีที่ศูนย์อนามัยมารดา (mödravårdscentralen) การป้องกันเพื่อไม่ให้ทารกแรกเกิดติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี จะฉีดวัคซีนเข็มแรกให้ทารกทันทีหลังคลอด

ถุงยางอนามัยกับการมีเพศสัมพันธ์ทางปาก ช่องคลอด หรือทวารหนัก

การใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีที่ดีในการป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ ซึ่งควรใช้ตลอดเวลาที่มีเพศสัมพันธ์หากคู่นอนไม่มีภูมิคุ้มกันต้านโรคไวรัสตับอักเสบบี (เคยเป็นโรคนี้แล้วหรือได้รับวัคซีนป้องกันโรคนี้แล้ว) มีเหตุผลพอที่จะสันนิษฐานได้ว่า ถุงยางอนามัยสำหรับสตรี (femidom) สามารถใช้ป้องกันโรคนี้ได้เช่นกัน แต่วิธีการนี้ยังไม่ได้ประเมินทางวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับวิธีป้องกันที่เรียกว่า “แผ่นอนามัย” (slicklapp) ไม่ว่าจะใช้วิธีป้องกันแบบใดก็จำเป็นต้องใช้ตลอดเวลาที่มีเพศสัมพันธ์/การสัมผัสทางเพศ

การติดตามการเกิดโรค

การตามหาบุคคลอื่นที่อาจติดเชื้อและอาจแพร่เชื้อต่อไปถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นจึงดำเนินการติดตามการเกิดโรค ซึ่งหมายความว่า ท่านจะต้องแจ้งชื่อผู้ที่อาจแพร่เชื้อให้ท่าน – หรือผู้ที่อาจได้รับเชื้อจากท่าน ต่อเจ้าหน้าที่ติดตามการเกิดโรค ท่านมีหน้าที่ในการให้ความร่วมมือติดตามการเกิดโรค โดยจะไม่มี การเปิดเผยชื่อของท่านให้บุคคลในรายชื่อทราบ

คำแนะนำด้านสุขอนามัยที่ผู้ป่วยควรปฏิบัติเพื่อไม่ให้แพร่เชื้อสู่ผู้อื่น

- ใช้ผ้าพันแผลปิดแผลให้เรียบร้อยแม้แต่แผลเล็ก ๆ
- หากมีบุคคลใดช่วยทำแผลให้ท่าน บุคคลนั้นจะต้องสวมถุงมือยาง
- จัดเก็บวัสดุเปื้อนเลือดด้วยความระมัดระวังก่อนทิ้ง
- เสื้อผ้าที่เปื้อนเลือดให้ซักด้วยเครื่องซักผ้า
- ควบเลือด เช่น ควบเลือดบนพื้นให้เช็ดด้วยวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง จากนั้นล้างให้สะอาดด้วยน้ำและน้ำยาทำความสะอาด

2014-05-09

ระเบียบปฏิบัติที่ผู้ป่วยต้องปฏิบัติตามเพื่อไม่ให้แพร่เชื้อสู่ผู้อื่น

- ท่านจะต้องมาตามแพทย์นัดหากแพทย์ผู้รักษาเห็นว่าจำเป็น
- ท่านจะต้องแจ้งว่าท่านมีเลือดติดเชื้อเมื่อเข้ารับบริการรักษาพยาบาลหรือทันตกรรม
- ท่านจะต้องแจ้งว่ามีเลือดติดเชื้อหากต้องการสัก เจาะหู หรือบริการอย่างอื่นที่อาจมีเลือดออกทางผิวหนังได้ เช่น การเจาะร่างกาย
- ท่านต้องแจ้งให้แพทย์ผู้รักษาทราบหากมีคู่อหรือบุคคลในครอบครัวของท่าน ที่อาจจำเป็นต้องฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี
- ท่านมีหน้าที่แจ้งให้คู่อของท่านทราบว่า เป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี ก่อนมีเพศสัมพันธ์/การสัมผัสทางเพศ ซึ่งรวมถึงการสัมผัสทางเพศ/กิจกรรมทางเพศทุกรูปแบบ
จะต้องแจ้งว่าเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบีถึงแม้ว่าจะใช้ถุงยางอนามัย/ถุงยางอนามัยสำหรับสตรี/แผ่นอนามัย
- หากคู่อของท่านไม่มีภูมิคุ้มกันโรคไวรัสตับอักเสบบี (เคยเป็นโรคนี้หรือได้รับวัคซีนป้องกันโรคนี้แล้ว) ให้ปฏิบัติดังนี้ กรณีเพศสัมพันธ์โดยมีการสอดใส่อวัยวะเพศชายทางช่องคลอด ทวารหนัก หรือปาก ให้สวมถุงยางอนามัยตลอดเวลาที่มีเพศสัมพันธ์กัน
- หากมีบุคคลใดโดนเลือดของท่านจากบาดแผลผิวหนัง ตา หรือปาก ให้ล้างออกทันทีด้วยน้ำเปล่า
ท่านต้องแจ้งให้บุคคลนั้นทราบ ว่า เลือดของท่านติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี
และให้เขา/เธอติดต่อศูนย์อนามัย/สุขภาพ คลินิกโรคติดเชื้อ หรือ 1177/ศูนย์สายด่วนการแพทย์โดยเร็ว เพื่อพิจารณาว่าควรฉีดวัคซีนหรือไม่ ซึ่งการฉีดวัคซีนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- ไม่ใช้ของใช้ส่วนตัว เช่น ใบบิดโกน หรือแปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น
- หากฉีดยาเสพติดจะต้องใช้กระบอกฉีดยาและเข็มฉีดยาของตนเอง และไม่ให้อื่นใช้
ห้ามใช้แก้วผสมและอุปกรณ์อื่น ๆ ร่วมกัน จะต้องจัดเก็บอุปกรณ์การฉีดเพื่อไม่ให้ผู้อื่นเสี่ยงติดเชื้อ
- ห้ามท่านบริจาคเลือด อสุจิ ไข่ อวัยวะ หรือเนื้อเยื่อเพื่อการปลูกถ่าย

ตามกฎหมายโรคติดต่อ โรคไวรัสตับอักเสบบีเป็นโรคหนึ่งที่เราเรียกว่า โรคอันตรายต่อประชาชน

ดังนั้นท่านจึงมีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติที่แพทย์ได้ให้ไว้

ท่านสามารถขอให้เจ้าหน้าที่แพทย์ควบคุมโรคติดต่อประจำมณฑล พิจารณาระเบียบปฏิบัติใหม่ได้